

Vajon miért nincs hazai fajtakísérletben oxyfa? Talán féltik, hogy ellopják? Nem volt elég idő rá? Akkor legalább a faanyag tulajdonságait be lehetett volna vizsgáltatni egy arra szakosodott laboratóriumban (NymE Anyagvizsgáló és Faanyagvédelmi Vizsgálólaboratórium, Sopron). Akkor biztos nem szerepelnének olyan értelmetlenségek a faanyagról, mint hogy „nagy penetrációjú”, „nem tartalmaz kontraanyagot” vagy „oldalkevényessége” van. És talán megtudnánk, hogy *valóban mennyi* a sűrűsége (eredeti forrás szerint 260, a szerzők szerint 350-400 kg/m³), és valóban alkalmas-e „építőipari szerkezeti elemnek”.

További szakmai kérdésekbe nem mennék, mert a császárfáról Lapunk 2012. évi novemberi lapszámában dr. Borovics Attila, az ERTI igazgatója rész-

letes értékelést adott, kifejtve a kérdés eljárásrendi, jogi oldalát is. Emellett nemrég az MTV1 foglalkozott a császárfáa elterjesztésének problémáival, mindkét oldalt bemutatva (*Kék Bolygó*, 2015 okt. 12., www.birado.hu/2015/10/16/csaszarfafa).

Én elsősorban azt fájlalom, hogy hogyan lehet egy elvileg jó kezdeményezést ennyire rosszul előkészíteni és *ilyen gyenge érvekkel szakmai közvéleményünknek tálni*. A konkrét szakismeretek nem helyettesíthetők hittel vagy érzelemmel, bizakodással. „Nem tudhatjuk biztosan” – vallja a tapasztaltabb szerző, de sajnos, valójában semmi biztosat sem tudunk az oxyfáról.

Az erdészeti fajtaminősítés nem bürokrácia, hanem pontosan a gazdálkodó, vállalkozó által viselt természeti kocká-

zat minimalizálását szolgáló eljárás. Magyarországon jól kialakított minősítési rendszer, sőt törvények, rendeletek védik a gazdálkodókat a felelőtlen próbálgatásoktól, éppen a természet hosszú ciklusa és az ökológiai következmények miatt. (Mellékesen, a császárfaklónok telepítése jelenleg erdőben és ültetvényben egyaránt törvénybe ütköző, lásd Borovics A. cikkében.) Megértem, hogy mindez a gyors haszon útjában áll – az erdészet azonban ne legyen szerencselovagok játszótere. Csodákról a mesékben olvassunk, a gazdasági életben maradjunk az ellenőrizhető tényeknél. Ja, és a magam részéről azt sem bántam volna, ha a szerzők a szaporítócéggel fennálló kapcsolatukat (ha van ilyen) jegyezték volna aláírásuk mellett.

Dr. Mátyás Csaba

Gyógyítja-e az oxyfa a rákot?

Ezzel a címmel vitriolos sorokat vetetem billentyűzetre, a januári lapszám oxyfa cikkeinek első elolvasása után. Majd azokat jórészt töröltem. A vitriolosság oka az volt, hogy már igen sok előzménnyel találkoztam más területeken, ahol hasonló érveléssel próbáltak ránk szólni gyógygombát, gyógynövényt, talpmasszázózt, ágybetétet, ásványvizet, elsavasodás elleni diétát.

Az utóbbi időkben a kertészkedők számára nemcsak levédett nevű, az eladás módjában meglepő, de tartalmilag minden újat nélkülöző „csodát” tudunk venni ötszörös áron (cserébe „csetelhetünk” is a sövényről), hanem az erdőtelepítők, energiaerdőt telepíteni akarók vaskosabb pénztárcáját is hasonló marketinggel próbálják nyitogatni.

A smaragdfráról máig sem tudom, hogy pontosan milyen származék, annak ellenére, hogy a hazai gazdájával több e-mailt is váltottam, tudakolva azt, és érdeklődve a referenciák, kutatások után.

Ebbe a sorba illőnek véltem az oxyfáról írt cikket is, melynek utolsó mondatai megerősítették gyanúmat: „*ne ragaszkodjunk görcsösen korábbi elveinkhez*”. Ez számomra azt jelenti, hogy tapasztalat nélkül vágjunk bele. Szerencsére a következő oldalon ott a magyarázó cikk *Keresztes György* tollából.

Meglepő a cikk tartalma. Udvariasan elmagyarázza, hogy bizony

lehet, hogy Spanyolország éghajlata nem olyan, mint hazánké. Meg olyanoakat ír, hogy a befektető viseli a kockázatot és hit is kell az ilyesmihez. Kíváncsi lettem, az ismertető cikk szerzője nem tüntette fel, de a magyarázó cikkben ott az oxyfa minősítésének elérhetősége. Nosza, internetre fel, a spanyolok tényleg alapos munkát végeztek, ott a teljes leírás. Kötözködés helyett a lényeg, amit találtam:

Az Albacete város melletti kísérleti területen 1975 és 2000 között: az abszolút minimum hőmérséklet -7,2 °C, az abszolút maximum 38,8 °C, az átlag 14,5 és 15,5 °C között volt. Tényleg nem olyan a hőmérséklet, mint nálunk. Az évi csapadék pedig 200 milliméter.

Háromismétléses kisparcellás kísérletet végeztek (200 négyzetméter körüli parcellákban). A jelentés két évet ölel fel, 2007-et és 2008-at! Csak két évet! A telepítés első két évét. 3x3 és 2x3 méteres kötésben ültették a növényeket.

Forrás: *Ipaulownia*

Változóként a hálózatot, az eltérő öntözést és műtrágyázást vagy műtrágya-nélküliséget alkalmazták. 1000-2000 köbmétert öntöztek ki hektáronként évente (parcellánként eltérően, 1 köbméter/növény alatt illetve fölött)! Műtrágyázás esetén 40 dkg műtrágyát adtak minden növénynek (N-P-K). A jelentés tartalmaz fagy által tönkretett növényről szóló fényképet!

Mit is ír az erdészeti növénynevelés? A honosítást kezdjük arborétumban, folytassuk fél-, majd üzemi körülmények között, és csak utána vonjuk köztermesztésbe. Javaslatom a jelentés elolvasása után: Csak kísérletbe vonja be a növényt a bátor ültető és ne lepődjön meg, ha az rendszeresen elfagy. A többi majd kiderül! Megnéztem az oxyfát ajánló, reklámozó cikkeket, videókat. Marketingfogás marketingfogás hátán, ijesztgetés a klímaváltozással, érzelmes érvelés az egyén zöld felelősségvállalásáról, kecsegtetés a beruházás gyors megtérülésével.

Tények: kilenc évvel ezelőtt hozta létre a kutató e hibridfajtát, e kilenc évnek sincs meg a teljes kiértékelése, hazánkban kétéves a legöregebb ültetvény.

Nem kellene hiteltelenné tenni az erdészszakmát e növény tapasztalatok nélküli ajánlásával. Várom az e témával foglalkozó kutatók további tényeken alapuló írásait.

Szabó József
okl. erdőmérnök